

دورة هفتم تقنيه

جلسه

۱۲۶

شماره

۱۲۶

مذاکرات مجلس

تاریخ تأسیس آذر

۱۳۰۵

جلسه سه شنبه ۶

خرداد ماه ۱۳۰۹

مطابق ۲۸ ذیحجہ

۱۳۴۸

مندرجات

فقط شامل مذاکرات مشرح جلسات مجلس شورای ملی
خواهد بود

پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود

مطبوع مجلس

قيمة اشتراك

داخله ایران سالیانه ده تومان
خارجه دوازده تومان

قيمة تك شماره

بیک فران

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز سه شنبه ششم خرداد ماه ۱۳۰۹ (بیست و هشتم ذی حجه ۱۳۴۸)

فهرست مذاکرات

- ۱) تصویب صورت مجلس
- ۲) معرفی معاون وزارت طرق و شوارع و تقدیم دو فقره لایحه از طرف آقای وزیر طرق و شوارع
- ۳) تقدیم یک فقره لایحه از طرف آقای وزیر بست و نگراف
- ۴) تصویب دو فقره مرخصی
- ۵) شور ثانی لایحه اصلاح امتیاز بانک شهنشاهی
- ۶) موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

جلسه پانچ ساعت و ده دقیقه قبل از ظهر برپاست آقی دادگر تشکیل گردید

[۱ - تصویب صورت مجلس]

صورت مجلس پنجشنبه ۱ خرداد ماه را آقای هویدا احمدی (منشی) قرائت نمودند
 رئیس - آقای زوار
 زوار - قبل از دستور
 آقا سید یعقوب - سه موضوع است که بندۀ لازم
 میدانم در صورت مجلس قید شود یکی اینکه ماده ۴
 در امتیاز نامه بانک نیست در ضمیمه پنج است و یکی هم
 فرشی - قبل از دستور

عنوان مذاکرات مشروح یکصد و بیست و ششمین جلسه از دوره هفتم تقدیمه . (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)
 دایره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسمی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است غایبین با اجازه - آقایان : حیدری
 امیر عامری - مفتی - فولادوند - عمل - آفراده سبزواری - کاشانی - ارستانی - صادقی - تبرور تاش
 غائبین بی اجازه - آقایان : میرزا حسنخان وثوق - بوشهری - دکتر امیراعلم - اعظم زنکه - حاج رجب آقا - میرزا ابوالفضل
 آفارضا مهدوی - حاج حسین آقا مهدوی - شیخملی مدرس - حاج حسن آقا ملک -
 دیر آمدکان با اجازه - آقایان : اسدی - ظفری - میرزا محمد تقی طبا طبائی
 دیر آمده بی اجازه : آقای قوام .

جوایی که آقای وزیر عدیله دادند بر طبق مقررات چون مخصوصاً دو ماده از قانون تابعیت را خواهند یکی ماده چهارده و یکی ماده ۱۱ بنده نظرم این است که همان بر طبق مقررات ماده ۱۱ اضافه شود یکی هم پیشنهاد آقای شریعت زاده که راجع به ماده چهار نبود و یک ماده پیشنهادی بود که مجلس بدولات اجازه میدهد که این را مبادله کند برای اصلاح صورت مجلس عرض کردم رئیس - در صورت مجلس نظری نیست (گفتند خیر) صورت مجلس تصویب شد

[۲ - معرفی آقای کاظمی به عنوان وزارت طرق و تقدیم دو فقره لایحه از طرف آقای وزیر طرق و شوارع]

وزیر طرق و شوارع (آقای تقی زاده) - بنده ابتدا اجراه میخواهم از آقایان که آقای کاظمی را که برای معاونت وزارت طرق و شوارع انتخاب شده است معرفی کنم خدمتشان (نایندگان - صحیح است) و بعد از این دو لایحه مختصری دارم که هر دو تا اندازه معجل است معاذالک برای اینکه از دو فوریت در هر دوی آنها صرف نظر و احتراز کنم یکی را بقید یک فوریت تقدیم میکنم و دیگری را بقید دو فوریت تقدیم میکنم و بنا بر صلاح دیدی که آقایان فرمودند خواهش میکنم که برای اول جلسه آنیه مطرح شود برای اینکه آقایان وقتی برای مطالعه یا مذاکره بین الاثنين پیدا نکنند یکی از آنها که قید دو فوریت دارد راجع بیک وجہی است که برای مخارج راه آهن و طرق باروپا فرستاده شده است که مخارج آنها را بیک حدی محدود میکند و حالا در بعضی از مالک صورت خاصی است که از آنبلع تجاوز میشود لهذا برای الغاء آن قید است و آن را بقید یک فوریت تقدیم میکنم.

[۳ - تقدیم یک فقره لایحه از طرف آقای وزیر پست و تلگراف]

وزیر پست و تلگراف - یک فقره لایحه است راجع بقرارداد پستی و یک فقره هم مقاله نامه ایست راجع به بروات و امانات و جعبه های باقیمت که در کنکره عمومی پستی لندن که از طرف نایندگان دولت امضاء

شده است برای تصویب تقدیم میشود. (صحیح است) و همه جلسه مخالفت خود را میکنم رئیس - آقای زوار

[۴ - تصویب دو فقره مخصوصی] زوار - عقیده ناینده محترم همیشه قابل تقدیم و تقدیر است و کمیسیون عرایض و مخصوصی هم حق الامکان با نظریه نماینده محترم خواسته است موافقت کند ولی مواردش فرق میکند اولاً مطابق نظامنامه داخلی مجلس شورای ملی یکنفر ناینده حق دارد که با عذر تقاضای دو ماه مخصوصی از تاریخ حرکت نموده کمیسیون موجه از مخصوصی خودش استفاده کند و آنهم باز کمیسیون هر اعات میکند بین اشخاصی که وضعیت هایشان و سبقه خدمتشان ایجاب می کند ناینده محترم آقای کفایی یکی از نایندگانی است که حقیقته بیچوقت غفلت از خدمت خودشان نکرده اند و بالاخره کمان می کنم که امروز هم هیچ استفاده نکرده باشند کمیسیون با در نظر گرفتن اینکه در محل هم که بروند باز یک خدمات عمده نسبت بوضیعه خودشان خواهند نمود مخصوصی ایشان را تصویب کرد و از آقا هم بنم کمیسیون تقاضا میکنم که موافقت بکند و به آقا هم قول میدهم که خدمات ایشان در آنجا بهتر از مجلس شورای ملی است .

رئیس - موافقین با مخصوصی آقای کفایی قیام فرمایند (اکثر بر خاستند) رئیس - تصویب شد خبر دیگر: آقای مصدق جهانشاهی ناینده محترم بواسطه لزوم مسافت تقاضای دو ماه مخصوصی از تاریخ حرکت نموده اند کمیسیون با تقاضای ایشان موافق اینک خبر آنرا تقدیم میدارد رئیس - آقایان موافقین قیام فرمایند (اغلب بر خاستند) تصویب شد

[۵ - شور دوم لایحه اصلاح امتیاز نامه بانک شاهنشاهی]

رئیس - خبر بین الشوریین کمیسیون اقتصاد ملی راجع
بالغاء امتیاز اسکناس قرائت میشود :

خبر کمیسیون اقتصاد ملی

کمیسیون اقتصاد ملی برای شورای نمایندگان میراث
دولت تشکیل و پیشنهادات آقایان نمایندگان محترم را
ورود مطابعه قرار داده و در نتیجه عین مواد پیشنهادی
دولت بستهای ماده (۴) که بشرح ذیل اصلاح شده
بقیه را عیناً تصویب نمود

ماده ۴ - فرمیده نمره ۵ امتیاز نامه بانک شاهنشاهی

ماده ۴ - نظر باینکه نمایندگان مختار بانک اعلام نمودند
که امضاء آنها اعتبار قانونی و قطاعی بمقررات این قرارنامه
میدهد و اولین امور بانک محتاج نیستند آنرا بهینج نوع
تصویب دیگری برسانند امدا این قرار نامه پس از تصویب
مجلس شورای ملی که ۱۵ خرداد ۱۳۰۹ انجام

خواهد گرفت دارای اعتبار خواهد شد

و نیز با ماده واحد پیشنهادی آقای شریعت زاده بشرح
ذیل موافقت نموده و خبر آن را برای تصویب
تقدیم میدارد

رئیس - ماده اول قرائت میشود:

ماده ۱ - بانگ از حق صدور اسکناس که منحصر از طرف دولت باشد اگذار شده بود صرف نظر میکند
مسام است که بانک عهده دار است که در تحت نظارت
کمیسر عالی دولت و تا موعدیکه باید عین دولت و بانک
معین شود ولی باید در تاریخ ۱۹۳۱ از پیاستم زوئن (آخر خرداد ۱۳۱۰) باشد وجه کلیه اسکناسهای
صادره خود را تأیید نماید پس از اتفاقاً موعد مذکور
بانک وجه اسکناسهای را که برای تبدیل بانک مسترد
نشده باشد بدولات خواهد پرداخت

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بانه در جلسه قبل مخالفتهای داشتم
عرض کردم حالا هم آن نظریات خودم مرتفع نشده

بنده تصور میکنم اینطور است. خوب حالا بنده باید با شما بحث بکنم شما بگوئید هست من بگویم بست آقا اگر شما از وضع زندگانی مردم دنیا اطلاع داشتید میدانستید که در خیلی از نقاط دنیا که کاپیتو لاسیون نبوده است بین دولتها و مؤسسات در این مسائل بحکمیت مراجعت میشود گهی هم میگویند یک مؤسسه دیگری از لاهه یا جی دیگر انتخاب بشود. این هیچ راضی بمسئله کاپیتو لاسیون ندارد چرا ما بیانیم یک مسئله زا اینجا اظهار کنیم که بیشتر بحیثیت هم بر بخورد (صحیح است) حالا عنز میخواهم از اینکه این قسمت اخیر بیانات شما قدری بنده را عصبانی کرد حالا بر میگردم از اول صحبت میکنید عرض کنیم یک قسمت از بین آق مربوط است بمسئله دویست هزار لیره ایشان از نفعه نظر حسابی گه میکنند که در هر قضیه خرجی هرقدر که ممکن است کمتر بکنند این یک اصل است مثل اینکه ایشان یک اصل را قبول کرده اند در مسئله مخالفت با مخصوصیه رفته شاید اگر حساب کنیم وقتی را که ایشان میگیرند در تمام دوره مجلس شورای ملی برای اینکه مجلس بمرخصی رأی ندهد ضرر شدید است بجهة اینکه کارهای مجلس میماند (فیروز آبادی - جلسات را بیشتر کنیم) بنده این را مثال زده حالمی آیند یک مرتبه حساب میکنند که در ۱۹ سال این منفعی را که مامیریم از گرفتن حق اسکناس بیشتر از دویست هزار لیره نخواهد شد و این ضرر است بنده اینجا بآقا عرض میکنم که آقا بد حساب کردید خیلی ساده است منفعی را که م اینجا محبریم برات بیشتر از آنچیز است که میدهیم و صرف نظر از قسمت مادی که در جلسه قبل عرض کرد و بعد نداشته باشیم ولیکن میخواهم اینجا عرض کنم که در بعضی از قضایا وقتی میخواهند اظهار عقیده کنند حقیقت را بیشتر دقت کنند یک کلماتی را توجه ندارند خودشان ضرر شدید چیست و با حسن نیت یک کاری میکنند که به حیثیات مملکت بر میخورد. خوب آقا کاپیتو لاسیون مردم تمام شد ازین رفت و شما هنوز تردید میکنید که خیر

(غلب بر خاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده دوم:

ماده ۲ - در نتیجه ماده قبل:

اولاً پس از اینکه بانک تأثیر قیمت اسکناسهای صادره ما آن جنبه نفس خودمان بیشتر معتقد باشیم بهتر است را در تحت نظارت کمیسر عالی دولت انجام داد دولت از برای اینکه زودتر در صدد رفع آن برآید و لی حقی که دارد که بتوسط کمیسر عالی خود نسبت بیانک نباید آن نقص را بدروج افراط هم برسانیم و واقعاً

جمعی از نایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رأی میگیریم بماده اول آقایان موافقین

قیام فرمایند

رئیس - تجویی از نایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رأی میگیریم بماده اول آقایان موافقین

رئیس - تصویب شد. ماده دوم:

ماده ۲ - در نتیجه ماده قبل:

اولاً پس از اینکه بانک تأثیر قیمت اسکناسهای صادره

ما آن جنبه نفس خودمان بیشتر معتقد باشیم بهتر است

را در تحت نظارت کمیسر عالی دولت انجام داد دولت از

برای اینکه زودتر در صدد رفع آن برآید و لی حقی که دارد که بتوسط کمیسر عالی خود نسبت بیانک

آقای زواربر حسب مأموریتی که دارم میگویم اگر بانک بعد از یکسال املاک و تیغه گرفته را بخود انتقال داده مالک شد و آن املاک را بمزایده گذاشت و حراج هم کرد و مشتری پیدا نشد جز این است که بانک انگلیس اجازه داده ایم که در مملکت حق آب و گل داشته باشد و کافی اجنبی ... (این ضور نیست) امیز اینکه عبارت از صدی شش عیادات خالص سالیانه بوده و بر طبق شرایط امیز بانک باید بدوام پرداخت شود از عهده بانک ساقط خواهد شد

لش برای جبران اصراف بانک از حق صدور اسکناس دولت در تاریخ ۲۰ مرس ۱۹۳۱ مبلغ دویست هزار ارده یون تقد در لندن بیانات تأثیر خواهد نمود

این است مطابق مقرراتی که بنده آن روز هم بهش اشاره کردم که یک تبعه خارجه که حق ندارد که از یک حدودی بیشتر ملک داشته باشد و آمد و آن ملک را نگهداشت ما هم مطابق آن مقررات و اصول با او رفتار کنیم آنوقت باید این فکر را کرد که در این مملکت یک ملک ده ملک بیست ملک شما داشته باشید و اینها را بخواهید مزایده بگذارید هیچکس پیدا نشود این نمیشود حالا بنده اگر فرض کنم روی فرض محال که یک موردی پیدا شود که هیچکس پیدا نشود روی یک ملکی معامله بگند بالآخره دولت میخرد وقتیکه اینطور شد معلوم میشود که یک ملکی است که خیلی کم قیمت است یک ملکی که ده هزار تومن آمده است معامله کرده است معلوم میشود پیان صد تومن کسی نمیدارد با وصف اینها دولت میخرد در هر صورت چون نگرانی ایشان پیشبر راجع باین ماده است اینست که بنده عرض کرده همان است که الان هم در جواب آقای اظهار گردند و هم در جلسه سابق در جواب آقای فرخی اظهار گردند فرمودند که معنای این جزء چهارم از ماده دوم این است که دولت بعد از یکسال رسیدت امیدهده به باش (صحیح است) چطور رسیدت نمیدهد یعنی اگر در ثبت استناد آورده قبول نمیکند اگر باش خوش این است که باز هم در آن وضع گنبد نمیکند قطع نظر از این دولت که باید بر آن وضع گنبد نمیکند قطع نظر از این دولت پایه را بالاتر گذاشته باین معنی که اگر این کار را بگند دولت این را در مقام حراج در میآورد (خنده - نمایندگان) بنده نفهمیدم که آقایان برای چه خنده بگند .

چی گفتم .
یکی از نمایندگان - صحبت مالیات بود که گفتید

وضع نمی کند
آقای سید یعقوب - خیر درست گفتم توجه نکردید از اینهنجة میگفتم دولت آنرا مالک نمیداند که مالیاتی ازش بگیرد و قبض مالیاتی بدهد و رسیدت باو نمیدهد . چیزی که هست بنده پیشنهاد کردم (خود باش الان مکلف است به تکالیف قانونی) که در سر سال که شد صورت املاکی که به تصریح نمایندگان - مذکور شد مطابق ماده ۱۱ قانون تابعیت رفتار کند

رئیس - بفرمائید
آقا سید یعقوب - بنده کاملاً از فرمایشاتی که آقای وزیر عدیله روز گذشته کرده اطمینان دارم و میدانم وزیر است و در مجلس شورای ملی و جائی که رسیدت برای مملکت دارد مجلس شورای ملی است وزیر مسئول

بود مرحوم جهانگیرخان بود . مرحوم حاج میرزا ابراهیم آق بود همین آقی تقدیم زاده بود همه می نشتمید و فکر این را میکردیم که چطور این را میشود از دست باش در پیاپی بعد فکرمان باین جا رسید که حالا که نمی توانید کاری بکنیم این امتیاز باش که از یک توهم بدل نباشد ما خواست بیاییم و اسکناس پنجه را چسب کنیم و این را اعتبار بدھیم دیدیم نمیتوانستیم حکایت مددی است ماهی که در آب است نمیداند قدر آب چی است و قی که از آب پیرون آمد آنوقت هیداند . خدا نگند که آن زویها پیش آید و از میدانیم امروز چیست وزیر عدایه - این عرایضی که بنده گردد و گفتم که در صورتی که یکسال بگذرد و بنت نخواشد و انتقال ندهد بیت صیغه بیرونی چه میشود این کافی بود حالا خیلی میکنیم این فرمیشات را گردان که بنده بز جواب عرض کنم تمثیل دو آتش شده باشد و از نهاده این یادنیه دارم که این فرمیشات را مذکور شد و این است که این فرمیشات را مذکور شد و این فرمیشات را مذکور شد اگر چه یکی از دلایل در راه همچو میکند و هیفو شد اگر چه یکی از دلایل در راه همچو میگردند مگر در قانون تابعیت اتباع خرجن و مردم محبوzen که بما اطلاع بدعنده اما هر وقت که اخلاع پیدا کردیم (البته اطلاع هم پیدا میکنیم) این کار را خواهیم کرد و این مسئله مذکوت هم که این جگذشتند اند شو خی که نگردد اند بطور جدی میگویند آق شما نمیتوانید مالک باشید ولی در مدت یکسال و اگر می خواهید از آن حقوق مالکیت خوددن استناده کنید باید در مدت یک سال قبول کنید و در قوانین دیگر هم خود باش قبول کرده است .

آقا سید یعقوب - استداد میکنم

رئیس - پیشنهاد آقای فیروز آبادی :

بنده پیشنهاد میکنم که در قسمت چهارم ماده ۲ در آخر ماده اضافه شود و در صورتیکه موعد منقضی شود و صاحب ملک آن ملک را برگردانید صاحب ملک ملک را بمزایده گذاشته و به قیمت باشد باید بفروشد باش خاص ایران

رئيس - آقاي فiroz آبادي
Firoz آبادي - چون توضیع دادند که این ملک در هر صورت فروخته میشود و بد مملکت باشك در نخواهد آمد بنه این پيشنهاد را پس ميگيرند چيزی که هست اين جزء اخیرش را اگر قبول بفرمايند که بتوسط مالك ملك فروخته شود بهتر است

وزير عدليه - بنه خواهش می كنم اين قسمت را هم همينطور قبول بفرمائيد
رئيس - بالاخره استداد ميگيرند
Firoz آبادي - بلي

رئيس - پيشنهاد آقاي فرخي هم دائر بحذف ماده در موقعی که رای میگیریم بماده اگر کسی موافق باشد با نظر ایشان رای بماده نمیدهد رای میگیریم بماده دوم آقاین موافقین قیام فرمائند
(اگر قیام نمودند)

رئيس - تصویب شده ماده سوم قرائت میشود:
ماده ۳ - هر نوع اختلافی که بین دولت و باشك بروز گند و بین خودشان بخوشی حل نشود بمقاضای هر يك از طرفين به حکمیت مراجعه خواهد شد.
طرز حکمیت بشرح ذیل خواهد بود:

تجاور گند حکم خود را معین نمود . طرفی که در ظرف مدت حکم خود را معین نمود در حکم این خواهد بود که حکم طرف مقابل را عنوان حکم واحد قبول گرده است .

حکمیں به ما به الاختلاف رسیدگی گرده و مکلف خواهند بود که آن را در ظرف مدتی که از سه ماه نباید تجاوز گند رفع نمایند و در صورت عدم توافق نظر در ظرف مدت فوق حکمیں در مدتی که از يك ماه نباید تجاوز گند برای تعیین حکم ناشی موافقت خواهند کرد و حکم ثالث میگیرند که از کثرت آراء حکم خواهد گرد

چهار در فصل هشتم بقوت خودش بقی باشد اين است که بنه پيشنهاد گرده اين قسمت که برای اختلاف ذکر شده در ماده سه قائم مقام ماده ده باشد مقصود بنه اين است همان چيزی که حلاکمال مجری است همان پشتوان قسمتی که از سابق در امتیاز نمده است باقی نباشد اگر آقاي وزير عدليه اين موضوع را تأمين بدهند که مبدانيم همينطور است و آن ماده دیگر اعتبار ندارد بنده قنوع میشوم وزير عدليه - بنه تصور ميکنم بعضی مسئله بقدرتی واضح و روشن است که محتاج بین نیست کسی در آن موضوع توضیح بدهد و آنرا بيد بلاذر از هر توضیحی داشت زیرا بجای خودش بقدرتی قطعی است که اگر کسی خواست توضیحی هم بدهد نشود بر خلاف آن تعبیری گرد بنه آن دفعه چون سابقه نداشت مذاکره اش اين را توضیح داده و حلاکمال هم خواهی عرض کنم قضیه بقدرتی روشن است که اصلاً بنه از هر توضیح میدارم چه نمیدارم اگر دیگری بخواهد توضیح دیگری غیر از اين بدهد ابد آمکن شود . اصل عبارت اين است آن روزی که دولت ايران آمد اعلام گردد که ما از اين ترتیب ببعد از برای هیچیز از اتباع و موسسات خارجی قدر بیان امتیاز قضائی نیستیم آن روز آن قسمت که راجع باختلاف بین افراد مردم و باشك بود از بین رفت و همین طور که يك قسمت از قرار داد مربوط به هم بود از دولت بود يك قسمت هم مربوط به عهود باشك امتیاز نامه يك موسسه بود و همان قسم که در قسمت عهود گفته شده يك موسسه بود و همان قسم که در این موضوع يك مسئله نیست که بشود در این صحبت گرد و محتاج بتوضیح باشد و تصور نمیکنم در عمل هم غیر از این باشد .

فهيمی - مقصود بنه هم همین بود آقا سید یعقوب - زود پس بگیريد

فهيمی - استداد ميکنم

رئيس - پيشنهاد آقا سید یعقوب :

پيشنهاد ميکنم در ماده سه بعد از کلمه دولت و باشك

از اينکه در خيلي از امتيازات هم مسئله حکمیت را پيش بینی گرده اين خيلي از دولت های دیگر هم یعنی سایر دولی که عادت داشته اند حفظ حیثیات خودشان را خيلي بگند همین کار را گرده اند

احتشام زاده - مذاکرات کافی است

آقا سید یعقوب - بنه مخالفم

رئيس - پيشنهاد آقاي فهيمی قرائت میشود .

الحق تبصره ذيل را عاده ۳ پيشنهاد میکنم .

تبصره - اين ماده قائم مقام فصل دهم اصل امتیاز داده نهضت شاهنشاهی و فصل هشتم ضمیمه چهار آن خواهد بود

رئيس - آقاي فهيمی

فهيمی - در اصل عاده که پيش بینی شده است را از رفع اختلاف البته هیچ نگران نیست و قولانی هم همین بینش بینی گرده است که هر وقت متعاملین قبول گرده بشند در قرارداد خودشان که کار را بمحکمیت مراجعه گذند حکمیت اجرایی است . لکن در موقعی که این امتیاز داده بنه نوشته شده است . البته محکم عدالت بوجود

وضع کاپی تو لاسیون برقرار و معمول بود که در هر موردی که دولت با خارجی هم خراف بود صلح حکمیت را در امتیاز داده آنها میگذاشت . در امتیاز نامه بنه نهضت شاهنشاهی و صلح دهم پيش بینش بینش شده آنها در هر مورد اختلاف بین بنه و دولت و بین بنه و افراد اماریه حکمیت مراجعت شود . و در فصل ۸ ضمیمه ۲ ماده طریقه مخصوصی برای سر حکم معین شده است که آن طریقه حکمیت اعم از اينکه با دولت باشد یا با افراد قابع اکثریت است اخیراً طوری شده است که عملاً قضیه از بین رفته است یعنی بنه از اینکه مراجعت شود هم میگردد

است یعنی بنه از اینکه مراجعت شود هم میگردد

حکمیق بود از طرف محکم رجوع میشود و اشکالی در کار نیست در این قسمت که اصلاح شده است چون فقط اسام

دولت برده شده است و اسم از او برده نشده است و بعلاوه کله الغاشدن اصل امتیاز نامه هم ذکر نشده است مثل این است که شاید آن قسمت راجع به افراد با آن ضمیمه

اضافه شود در غیر موارد دعاوی حقوقی .
رئیس - آقای آقا سید یعقوب .

آفاسید یعقوب - بنده متأسفانه با خوشبختانه عقیدام ضد عقاید آقای فهیمی واقع شده والغاء مسئله کاپیتولاسیون یک چیزی بوده است که از مفتخرات دوره ششم و دو عصر اعلیحضرت بهلوی بوده حلا ما در اینجا بیان اید بکوئیم آسته توی این یک کلمه بینداز دو مرتبه در اینجا این چیز غریب است بنده یک توضیحی در اینجا خواسته بودم که بعد از آنکه آقای وزیر عدیله توضیح دادند ابتدا استداد هم میکنم بنان طرف با دولت نیست یک مؤسسه صرافی است و طرف این بنان هم مردهند که با او معامله میکنند منتهی در امتیاز ذمه سابق وثیقه کردن و بیع داد املاک بتو حق داده شده بود ولی در اینجا بیع و وثیقه کردن املاک هر باو حق داده شده است و بعقیده بنده هم خلی خوبست که مردم بتوانند سرمایه خودشان را زید کنند و چون ایران یک مملکت فراز حق است مردم بتوانند مملکت خودشان را آبد دینند پس هاین دولت و بنان دیگر اختلافی نمکن نیست پیدا شود تارجوع کنند بحکمیت و حکمیت دیگر موضوعی ندارد که ما محتاج باشیم زیرا بنان طرف با مردم است و دعاوی او هم با حقوقی است یا جزائی و دعوای حقوقی هم که واقع شد هرجاش عدیله است و دیگر چیزی بقی نمیداند که محل اختلاف واقع شود و محتاج بحکمیت با خرج باشد این بود که خواستم توضیح بدhem حلامکن است پس از جواب استداد کنم

وزیر عدیله - اختلاف راجع بدولت و بنان در اینجا راجع است باختلافاتی که در موضوع تفسیر عبارات قرار نامه مملکت است پیش بباید و غیر از این هم گمان نمیکنم اختلاف دیگر پیش بباید اگر اختلافی باشد از عرض کردم رئیس - آقایانیکه پیشنهاد آقای فیروزآبادی را قبل توجه میدانند قیام فرمایند
(معدودی قیام کردن)

آفاسید یعقوب - استداد میکنم

نایندگان - مخالفی نیست
رئیس - قبل توجه نشد آقای فرخی هم پیشنهاد
رئیس - حلا ماده واحده را میخوانیم .
ماده واحده - دولت مجاز است مواد چهار کانه
ماضمه باین قانون را بعنوان ضمیمه نمره ۵ امتیاز داده
بنان شاهنشاهی ایران با بنان هزبور مبالغه نماید
رئیس - موافقین با ماده واحده که ماضمه بچهار
ماده است ورقه سفید خواهد داد
(اخذ و تعداد آراء بعمل آمده تیجه بجزیره ذیں حسن شد)
ورقه سفید عالمت قانون ۸۵ ورقه کبود عالمت زد ۱۱
رئیس - عدد حاضر ۳۶ کثریت ۵ رأی تصویب شد
افسر - هشت کبود بود ؟
مؤید احمدی - خبر یک کبود
[- ۶ وقوع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه]
رئیس - اگر تصویب بفرمایید جلسه آتیه یکشنبه ۱۱ خرداد دستور لواحی که امروز با قید فوریت
تقدیم شد و لایحه بودجه مملکتی
(جلسه ربع ساعت از ظهر گذشته ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

در کلیات اگر مخالفی هست صحبت می کند بعد بمناده واحده
اعتبار - ماده واحده
اعتبار - ماده واحده
رئیس - ماده واحده را برای بعد میگذاریم . حالا
در کلیات اگر مخالفی هست صحبت می کند بعد بمناده واحده
رئیس موافقین : آقیان - افسر - حبیبی - مسعودی - بزرگ نبا - مقدم - فتوحی - خواجهی - اینجانی -
زار - طاهری - مؤید احمدی - مذک زانه - طباطبائی وکیلی - مصدق چهانشاهی - کفانی - فرشی - بیات ماقو - حاج غلامحسین مالک -
مالک مدی - مصباح طفلی - دکتر لقمان - محمد صباحی - مولوی - فولاد وند - ارباب کیخسرو - امیر تمور - رهبری - ساکمان -
اسعد - لاریجنی - دستنای - اقبال - اسفندیاری - ناصری - بیات - دربانی - ملک آرایی - فرگوزلو - بالیزی - همزاز -
اعتبار - امین بور حسن - آیت الله زاده شهرزادی - دکتر سننک - هزار جزیری - وهاب زاده - طباطبائی دیبا - چشیدی - افخی -
میرزا یاس - اسدی - موفر - شریفی - طاش خان - کیا نوری - ضباء - حاج سید محمود - محمد علی میرزا دولتشاهی - دیوان یکی -
سید سرتی وثوق - حسنعلی میرزا دولتشاهی - ایزدی - شهداد - بنکدار - امیر دولتشاهی - رفیع - احتشام زاده - طلوع - طهرانی -
قاضی نوری - فرهنگ - محمد آخوند - امیر ابراهیمی - امانت - فهیمی - حکمت - نجومی - ذو القدر - آفاسید یعقوب - آفاسید کاظم یزدی -
آقیان - یاسانی - جلانی - علی دشتی
مخالف : آقای فرخی

قانون

اجازه مبادله ضمیمه نمره ۵ امتیاز نامه بانک شاهنشاهی ایران

ماده واحده - دولت مجاز است مواد چهارگانه منضمه باین قانون را بعنوان ضمیمه نمره ۵ امتیاز نامه بانک شاهنشاهی ایران با بانک مزبور مبادله نماید
این قانون که مشتمل بر یک ماده بضمیمه هنوز ضمیمه نمره ۵ امتیاز نامه بانک شاهنشاهی که مشتمل بر چهار ماده است در جلسه ششم خرداد ماه یکهزار و سیصد و نه شمسی تصویب مجلس شورای ملی رسید
رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

ضمیمه نمره ۵ امتیاز نامه بانک شاهنشاهی ایران

ماده ۱ - بانک از حق صدور اسکناس که منحصر از طرف دولت با و اگذار شده بود صرف نظر میکند
مسلم است که بانک عهده دار است که در تحت نظارت کمیسر عالی دولت و موعدی که باید بین دولت و بانک معین شود ولی نباید دیرتر از بیستم زوئن ۱۹۳۱ (آخر خرداد ۱۳۱۰) باشد و جه کلیه اسکناسهای صادره خود را تدبیه نماید پس از اتفاقه موعد مذکور بیش و چه اسکناسهایی را که برای تبدیل به بانک مسترد نشده باشد بدولت خواهد پرداخت

ماده ۲ - در نتیجه ماده قبل :
اولاً پس از آنکه بانک تدبیه قیمت اسکناسهای صادره را در تحت نظارت کمیسر عالی دولت انجام داد دولت از حقی که دارد که بتوسط کمیسر عالی خود نسبت به بانک اجرای تفليس خاصی نماید صرف نظر میکند
شغل کمیسر عالی منحل شده و مبلغی که بانک بعنوان حقوق مشار إليه بدولت تدبیه مینمود دیگر بر عهده
بانک نخواهد بود .

ثانیاً - از تاریخ اعتبار یافتن این ضمیمه تدبیه حق الامتیاز بانک که عبرت از صدی شش عایدات خاص سالیانه بوده و بر طبق شرایط امتیاز بانک باید بدولت پرداخته شود از عهده بانک ساقط خواهد شد
ثالثاً - برای جبران انصراف بانک از حق صدور اسکناس دولت در تاریخ بیستم مارس ۱۹۳۱ مبلغ
دویست هزار ایله پول نقد در انگلستان ببانک تأمینه خواهد نمود
رابعآ - دولت بانک اجازه میدهد که در معاملات خود املاک غیر منقول را بوثيقه قبول کند و حق برای وصول طلب خود املاک وثيقه گذارده شده را ابتعاد نماید ولی این مالکیت هوقتی بوده و نباید از یکسال نجاوز نماید

ماده ۳ - هر نوع اختلافی که بین دولت و بانک بروز کند و بین خودشان بخوشی حل نشود بمقاضی هر یک از طرفین بحکمیت مراجعت خواهد شد . طرز حکمیت بشرح ذیل خواهد بود
هر یک از طرفین در ظرف مدتی که از سه ماه نباید تجاوز کند حکم خود را معین خواهد نمود
طرفی که در ظرف اینمدت حکم خود را معین نمود در حکم این خواهد بود که حکم طرف مقابل را

بعنوان حکم واحد قبول کرده است حکمین به ما با الاختلاف رسیدگی کرده و مکلف خواهد بود که آنرا در طرف مدتی که از سه ماه نباید تجاوز کند رفع نمایند و در صورت عدم توافق نظر در طرف مدت فوق حکمین در مدتی که از یکماه نباید تجاوز کند برای تعیین حکم ثالث موافقت خواهد کرد و حکم ثالث هزیور به حکمین ضمیمه شده محکمه حکمیت را تشکیل میدهند و محکمه هزیور با کثریت آراء حکم خواهد کرد
در صورت عدم توافق نظر حکمین در مدت مذکور در فوق در باب حکم ثالث طرف مقدم از رئیس مؤسسه اقتصادی و مأی جامعه ملل تقاضا خواهد کرد که حکم ثالث را معین بکند و پس از تعیین او حکمیت بر تدبیح مذکور در فوق واقع خواهد شد

حکم حکمین و یا محکمه حکمیت در صورت تشکیل آن که مرکب از حکم‌های ثالث خواهد بود قطعی و غیر قابل استثنای و تجدید نظر خواهد بود در صورتیکه یکی از اشخاصی که حکم معین شده اند نتوانند برای حکمیت حاضر شود زیست رئیس مؤسسه اقتصادی و مأی جامعه ملل برای تعیین عوارض او مراجعه خواهد شد
ماده ۷ - نظر بینکه نمایندگان مختلف به نتیجه اعلام نمودند که اعضاء آنها اعتبار قانونی بمقررات اینقرارنامه میدند و اولیاء امور بانک محتاج نیستند آنرا بهیچ نوع تصویب دیگری برسانند لهذا این قرارنامه پس از تصویب مجلس شورای اسلامی که تا پانزدهم خرداد ۱۳۰۹ انجم خواهد گرفت دارای اعتبار خواهد شد
اجزء مبادله ضمیمه نمره ۵ اینقرارنامه بانک شاهنشاهی ایران مشتمل بر چهار ماده بشرح فوق در جلسه ششم خرداد ماه ۱۳۰۹ داده شده است

رئیس مجلس شورای اسلامی - دادگر